

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 31 stycznia 2024 r.

Poz. 1348

UCHWAŁA NR 3/86/2024 KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W POZNANIU

z dnia 24 stycznia 2024 r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu:

stwierdza nieważność

uchwały Nr LVI/444/2023 Rady Miejskiej Rakoniewic z dnia 20 grudnia 2023 r. zmieniającej uchwałę w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowych na montaż proekologicznych źródeł energii oraz na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich źródłami proekologicznymi, z powodu naruszenia przepisów wskazanych w uzasadnieniu do uchwały.

Uzasadnienie

Przedmiotowa uchwała doręczona została tutejszej Izbie w dniu 27 grudnia 2023 r. Rada Miejska Rakoniewic powołując się na art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 403 ust. 5 w związku z art. 403 ust. 4 i ust. 6 ustawy Prawo ochrony środowiska i w związku z art. 7 ust. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE.L.2013.352.1 z późn. zm.) wprowadziła zmiany do uchwały Nr XXIII/176/2021 Rady Miejskiej Rakoniewic z dnia 24 lutego 2021 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowych na montaż proekologicznych źródeł energii oraz na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich źródłami proekologicznymi (zmienionej uchwałą Nr XLV/331/2022 z dnia 15 grudnia 2022).

Na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w związku z art. 91 ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu zawiadomiła Przedstawicieli Gminy o wszczętym postępowaniu nadzorczym w odniesieniu do badanej uchwały, wyznaczając termin jej rozpatrzenia na dzień 24 stycznia 2024 r.

Rozpatrując sprawę uchwały na posiedzeniu w ww. dniu Kolegium Izby ustaliło i zważyło, co następuje.

Badana uchwała jest uchwałą zmieniającą uchwałę Nr XXIII/176/2021 Rady Miejskiej Rakoniewic z dnia 24 lutego 2021 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowych na montaż proekologicznych źródeł energii oraz na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich źródłami proekologicznymi, która przewidywała udzielenie pomocy de minimis, a zatem musi spełniać wymogi, o których mowa w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702). Zgodnie z tym przepisem projekt programu pomocowego (przez co w ocenie Kolegium Izby należy rozumieć również uchwałę zmieniającą uchwałę pierwotną w tej sprawie) przewidujący udzielenie pomocy de minimis podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który w terminie 14 dni może przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy.

Z uzasadnienia do badanej uchwały wynika, że „(...) projekt uchwały został przesłany celem uzgodnienia Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pismem z dnia 12.12.2023 r. przekazał informację o braku zastrzeżeń do projektu uchwały. Z kolei Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem DBD.pp.0220.2015.2023 z dnia 07.12.2023 r. poinformował, że również nie wnosi zastrzeżeń”.

Mając powyższe na względzie Kolegium Izby przyjęło, że został spełniony wymóg określony w art. 7 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Z postanowień badanej uchwały, jak i z uzasadnienia do niej wynika, że intencją uchwałodawcy było wydłużenie terminu obowiązywania zmienianej uchwały.

Postanowieniem § 1 badanej uchwały Rada Miejska Rakoniewic w miejsce zapisu § 5 ust. 5 uchwały zmienianej o treści: „*Udzielenie pomocy de minimis na podstawie niniejszej uchwały może nastąpić w terminie do dnia 31 grudnia 2023 r., nie dłużej jednak niż do końca okresu, w jakim mogą być stosowane przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis*” wprowadziła zapis: § 3 ust. 5 „*Udzielenie pomocy de minimis na podstawie niniejszej uchwały może nastąpić w terminie do dnia 30 czerwca 2024 r., zgodnie z art. 7 ust. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.*”

Z kolei w § 22 wyrażenie w brzmieniu „*i obowiązuje do dnia 31 grudnia 2023 r.*” zastąpiono zwrotem „*i obowiązuje do dnia 31 grudnia 2024 r.*”.

Natomiast § 3 badanej uchwały, Rada postanowiła, że: „*Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego*”.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w odniesieniu do przedmiotowej uchwały, pismem z dnia 22 stycznia 2024 r. znak: **OR.0711.56.3.2023** Burmistrz Rakoniewic wyjaśnia, że „(...) przygotowując projekt powyższej uchwały działano w oparciu o „Wyjaśnienia UOKiK dotyczące możliwych wariantów postępowania w odniesieniu do czasu obowiązywania uchwał przewidujących udzielanie pomocy de minimis zgodnie z rozporządzeniem KE nr 1407/2013 – stan na 18.10.2023 r.”, dostępne na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem <https://uokik.gov.pl/wyjasnienia2.php#faq5306>.

Na str. 3 „Wyjaśnienia UOKiK (...)” podkreślono, że cyt. „*rozporządzenie KE nr 1407/2013 nie zmienia, ani nie przedłuża okresów obowiązywania aktów prawa krajowego, a jedynie daje taką możliwość ustawodawcy/uchwałodawcy krajowemu. Błędne jest tym samym przyjmowanie, że akt prawa unijnego (rozporządzenie Komisji Europejskiej), przedłuża obowiązywanie aktów prawa krajowego*”. Następnie w kontekście dat obowiązywania uchwał gminnych zgodnych z rozporządzeniem KE nr 1407/2013 oraz niepewności co do momentu publikacji przez KE nowego rozporządzenia, wskazano na 3 następujące warianty postępowania wraz z ich skutkami:

1) *Uchwała obowiązuje do dnia 31 grudnia 2023 r.*

a) *Po upływie ww. terminu uchwała wygaśnie, co oznacza, że zastosowanie 6-miesięcznego okresu przejściowego (do 30.06.2024 r.) wynikającego z rozporządzenia KE nr 1407/2013 nie będzie dopuszczalne.*

b) **Dopuszczalne jest przedłużenie – np. w drodze nowelizacji - okresu obowiązywania uchwały o 6-miesięczny okres przejściowy (do 30.06.2024 r.),** przy czym w takim przypadku należy uwzględnić fakt, że przedsiębiorcy, którzy nabędą prawo do pomocy w okresie od 1.1.2024 r. do 30.06.2024 r. będą korzystać z takiej pomocy wciąż na warunkach wynikających z rozporządzenia KE nr 1407/2013, które de facto będą mniej korzystne aniżeli te, które KE planuje zawrzeć w nowym rozporządzeniu (np. mniejszy pułap pomocy de minimis, wciąż odrębny i niższy pułap dla sektora transportu drogowego towarów).

c) *Dostosowanie znowelizowanej uchwały do nowego rozporządzenia KE (po publikacji nowego rozporządzenia w Dz. Urz. UE i z datą obowiązywania nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2024 r.).*

2. *Uchwała obowiązuje do dnia 30 czerwca 2024 r.*

Pomoc na jej podstawie może być udzielana maksymalnie do dnia 30.06.2024 r., przy czym możliwe jest jej wcześniejsze dostosowanie do nowego rozporządzenia KE (po publikacji nowego rozporządzenia w Dz. Urz. UE i z datą obowiązywania nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2024 r.).

3. Uchwała nie zawiera końcowej daty obowiązywania.

O ile uchwała powołuje się na rozporządzenie KE nr 1407/2013, pomoc na jej podstawie może być udzielana maksymalnie do dnia 30.06.2024 r., przy czym możliwe jest jej wcześniejsze dostosowanie do nowego rozporządzenia KE (po publikacji nowego rozporządzenia w Dz. Urz. UE i z datą obowiązywania nie wcześniej niż od 1 stycznia 2024 r.).”

W związku z tym, że w badanej przez organ nadzoru uchwale przewidziano, że pomoc de minimis może na jej podstawie być udzielana jedynie do 31 grudnia 2023 r. zgodnie z wytycznymi UOKiK powołanymi w punkcie 1b) powyżej postanowiono ją znowelizować poprzez wskazanie w jej treści, że: „Udzielenie pomocy de minimis na podstawie niniejszej uchwały może nastąpić w terminie do dnia 30 czerwca 2024 r., zgodnie z art. 7 ust. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.”

Projekt uchwały nowelizującej zawierający takie postanowienie został następnie przesłany Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi do uzgodnienia w trybie art. 7 ust. 3 i ust. 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, które to organy nie wniosły do niego zastrzeżeń. Załączamy pisma otrzymane od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W związku z powyższym wnosimy o nie stwierdzanie nieważności badanej uchwały ewentualnie o uznania dostrzeżonych uchybień za nieistotne naruszenie prawa i odstąpienie od stwierdzenia jej nieważności na podstawie art. 91 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym. Na marginesie dodajemy, że praktyce stosowania prawa znane jest zagadnienie » przywrócenia « mocy obowiązującej określonych przepisów (tzw. „odżycie przepisów) czego dowodem jest stanowisko zawarte w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 marca 2009 r., K 53/07 (OTK-A 2009, nr 3, poz. 27)”.

Kolegium wskazuje, że w myśl art. 88 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej warunkiem wejścia w życie aktów prawa miejscowego jest ich ogłoszenie. Zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych określa ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Zgodnie z art. 13 pkt 2 ustawy, akty prawa miejscowego podlegają publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa. Ponadto, zgodnie z art. 4 ust. 1 ww. ustawy przepisy wchodzą w życie po upływie 14 dni od dnia ich ogłoszenia w dzienniku urzędowym, o ile nie przewidują wyraźnie terminu późniejszego. Natomiast w uzasadnionych przypadkach akty normatywne, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż 14 dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją na przeszkodzie, dniem wejścia może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym (art. 4 ust. 2). Ustawodawca stwierdził ponadto w art. 5, iż przepisy art. 4 nie wyłączają możliwości nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Przedmiotowa uchwała, została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego w dniu 29 grudnia 2023 r. pod poz. 12613. Początek terminu obowiązywania uchwały przypada tym samym na dzień 13 stycznia 2024 r. Doszło zatem do sytuacji, w której to uchwała Nr XXIII/176/2021 Rady Miejskiej Rakoniewic z dnia 24 lutego 2021 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowych na montaż proekologicznych źródeł energii oraz na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich źródłami proekologicznymi (po zmianach) przestała obowiązywać z dniem 31 grudnia 2023 r., a uchwała zmieniająca tę uchwałę weszła w życie (zaczęła obowiązywać) z dniem 13 stycznia 2024 r., co w ocenie Kolegium Izby jest niedopuszczalne, nie jest bowiem możliwa zmiana uchwały po utracie jej mocy obowiązującej.

Kolegium Izby wskazuje również, że wejście w życie badanej uchwały ustalone zostało po terminie obowiązywania rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE. L. z 2013 r. Nr 352, str. 1, z późn. zm.). Zgodnie z art 8 rozporządzenie stosuje się do dnia 31 grudnia 2023 r.

W świetle powyższego postanowienie § 3 badanej uchwały narusza prawo w sposób istotny, co skutkuje stwierdzeniem nieważności uchwały.

Przewodnicząca Kolegium Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Poznaniu
(-) Grażyna Wróblewska

Pouczenie: Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.